

1. samm: Teabe kogumine, töökeskkonna ohutegurite kindlakstegemine

Mis on 1. sammu eesmärgid? Mis on riskianalüüsi meeskonna ülesanded?

Millist eelteavet tuleks koguda?

Millised on objektiivse teabe allikad?

Millised on subjektiivse teabe allikad?

Kuidas kaasata töötajaid?

Mis on töökeskkonna ohutegurite küsimustikud (töökeskkonna ohutegurite küsimustik TOK)?

Kuidas täita (läbi viia) tööandja küsimustikku TOK?

Mis on 1. sammu eesmärgid? Mis on riskianalüüsi meeskonna ülesanded?

NB!

Käesoleval sammul on kolm eesmärki:

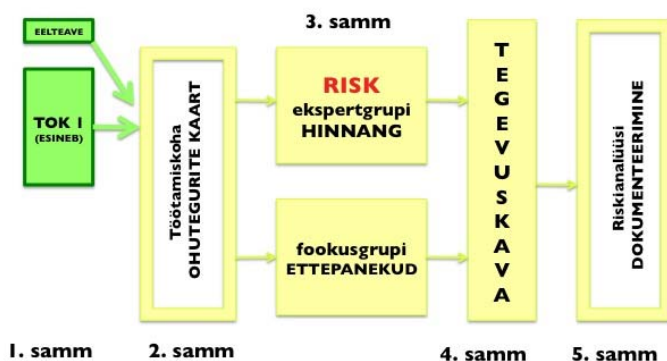
- eelteabe kogumine (*näiteks: millised ohutegurid on juba tuvastatud, kas töötab tööehtude suhtes tavalisest tundlikumad töötajad - rasedad, rinnaga toitvad naistöötajad, alaealised, puudega töötajad, kelle suhtes kehtivad erinõuded*)
- töökeskkonna ohutegurite kindlakstegemine
- töökeskkonna ohutegurite kohta teabe kogumine

Töörühma ehk riskianalüüsi meeskonna liikmetel on soovitatav:

1. koguda eelteavet
2. kaasata töötajad riskianalüüsi läbiviimise protsessi
3. viia läbi töötamiskohtadel töökeskkonna ohutegurite kohta teabe kogumine kasutades töökeskkonna ohutegurite küsimustikku (TOK)
4. salvestada allalaaditav RA dokument (Exceli tabel) riskianalüüsi meeskonna juhi (soovitavalt töökeskkonna spetsialisti) arvutisse

Teabe liikumise skeem

TEABE LIIKUMINE (1. samm)

Millist eelteavet tuleks koguda?

Teha kindlaks:

1. Kus asuvad kontoripersonali töötamiskohad ja/või kus tööd tehakse ning kes seal töötavad (unustada ei tohi osalise tööajaga töötajaid, kliente külastavaid töötajaid ja töötajaid, kes töötavad töötamiskohast eemal või kellel on mitu töötamiskohta)

Näiteks: laojuhataja, kellel on kontorihoones kabinet, kuid kelle peamine töötamiskoht on laos improviseeritud hämar nurgake töölaua, arvuti ja kuvariga

2. Kas on tööehtude suhtes tavalisest tundlikumad töötajaid - rasedad, rinnaga toitvad naistöötajad, alaealised, puudega töötajad, kelle suhtes kehtivad erinõuded [Töötervishoiu ja tööohutuse seadus](#)

3. Mida tehakse (näiteks, kuidas ja kui kaua midagi tehakse)

Näiteks: üle 50% tööajast töötatakse istudes

4. Milliseid töövahendeid, -materjale ja -meetodeid kasutatakse

Näiteks: üle 50% tööajast tuleb töötada arvutiga, kasutades kuvarit

5. Milliseid töökeskkonna ohutegureid on juba tuvastatud

Näiteks: IT töötaja (serverihaldur) töötab serveri ruumis, kus ei ole aknaid (puudub loomulik valgus), samuti puuduvad nii üld- kui kohtvalgustus

Füüsikaline ohutegur – valgustus

6. Milliseid kaitsemeetmeid kasutatakse

Näiteks: õhu niisutamiseks on kontoriruumi paigutatud lahtine anum veega

7. Milliseid õnnetusi, kutsehaiguseid ja teisi tervisehäireid on esinenud

Näiteks: ühel töötajal on diagnoositud allergiline bronhiit, mille ägenemine tekkis töötamiskohal

8. Millised on töötamiskohaga seotud õiguslikud või muud nõuded

Näiteks: [Vabariigi Valitsuse määrus 362](#)

[Kuvariga töötamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded](#)

Kogutud teave kandke vastava töötamiskoha ohutegurite kaardile

Millised on objektiivse teabe allikad?

Objektiivse teabe allikad on:

- töökeskkonna ohutegurite mõõtmiste tulemused
- töökohas kasutatavate seadmete, materjalide või ainete tehnilised andmed
- tehnoloogiamenetluste kirjeldused ja tööjuhendid
- kemikaalide ohutuskaardid
- eeskirjad ja tehnilised standardid
- andmed esinenud tööõnnetuste ja kutsehaiguste kohta
- töölt puudumise põhjuste ja üldhaigestumuse analüüsi tulemused
- seadusandlus, normatiivaktid, rahvusvahelised standardid
- teadus- ja tehnikakirjandus
- [Töökeskkonna käsiraamat](#)

Millised on subjektiivse teabe allikad?

Subjektiivse teabe allikad on:

- töökeskkonna jälgimine (vaatlusmeetod)
- töökohas täidetavate ülesannete jälgimine (vaatlusmeetod)
- väljaspool töökohta täidetavate tööülesannete jälgimine (vaatlusmeetod)
- töötajate küsitlus:
 - a) suuline küsitlus ehk intervjuu
 - b) kirjalik küsitlus küsimustiku, ankeedi, testi, küsitluslehe abil

Kuidas kaasata töötajaid?

Töötajate kaasamine toimub läbi töökeskkonna ohutegurite küsimustiku (TOK) täitmise, kus koostöös tööandjat esindava ja riskianalüüsi läbi viiva töötajaga (töökeskkonna spetsialistiga) saab iga töötaja võimaluse väljendada oma arvamust ohutegurite häirivuse suhtes oma töötamiskohal ning teha ettepanekuid vajalike abinõude rakendamiseks iga riski tekitava töökeskkonna ohuteguri kõrvaldamiseks või selle mõju minimeerimiseks

Töötajat peetakse kompetentseks:

- andma hinnanguid eelkõige iseenda töö ja töötamiskohaga seotud töökeskkonna kohta
- tegema ettepanekuid töökeskkonna paremustamiseks ja ohutegurite mõju vähendamiseks või likvideerimiseks eelkõige iseenda töötamiskohal

Praktilised tegevused töötajate kaasamiseks:

- informeereri
- delegeeri
- selgita
- nõusta
- motiveeri
- loo koostöö õhkkond
- vajadusel tule toime negatiivsete hoiakutega (niikuinii midagi ei võeta ette jms)

Vaata lisaks:

Digitaalne õppevahend **DELEGEERIMINE** on ühte teemat käsitlev veebipõhine õpikeskkond, mis koosneb:

- loengu videost (45 min)
- esitlusmaterjalidest (pildi vormis loengu video kõrval)
- õppematerjalidest – väljaprintimiseks (PDF formaadis. Kui teil arvutis ei ole programmi, mis võimaldaks teil PDF faile lugeda, siis on teile lisatud interneti link selle arvutiprogrammi tasuta allalaadimiseks)
- loengu helisalvestusest (MP3 formaadis)

Digitaalsel õppevahendil **DELEGEERIMINE** käsitletavat teemat:

- delegeerimine • miks delegeerida • miks alluv aktsepteerib delegeerimist • juhi tegevused • juhi tööaeg • keskastme juhi kohustused • kuidas alustada delegeerimist • miks mõned juhid ei delegeeri • juhi osa delegeerimisel • alluva osa delegeerimisel • vead delegeerimisel

Mis on töökeskkonna ohutegurite küsimustik (TOK)?

Töökeskkonna ohutegurite küsimustik (TOK) on välja töötatud silmas pidades tüüpilise kontori töökeskkonda ning selleks, et koguda teavet töötamiskohtadel esinevatest töökeskkonna ohuteguritest. Küsimustik TOK on **abivahend** ettevõtte/firma/organisatsiooni riskianalüüsi läbiviimise lihtsustamiseks ning tekkivaid andmeid ei kasutata Tööinspektsiooni töös

Tüüpilise kontori töökeskkonna ohutegurite loetelu loodi pilootuuringu käigus. Pilootuuringus osales mitmete organisatsioonide kontoripersonal (raamatupidajad, audiitorid, ametnikud)

TOK on tööandja (riskianalüüsi meeskonna liikme) poolt täidetav töötaja töökeskkonna ja töötamiskoha ohutegurite küsimustik

TOK mõõdab ja kirjeldab töökeskkonna ohutegurite **ESINEMIST**:

- töökeskkonna füüsikalised ohutegurid (20 ohutegurit)
- töökeskkonna keemilised ohutegurid (7 ohutegurit)
- töökeskkonna bioloogilised ohutegurid (6 ohutegurit)
- töökeskkonna füsioloogilised ja psühholoogilised ohutegurid (14 ohutegurit)
- töökeskkonna ohutegurid arvutiga töötamisel (12 ohutegurit)

Töökeskkonna ohuteguri hindamise skaala:

1 = väga väikesel määral / üldse mitte

2 = väikesel määral

3 = pigem väikesel määral

4 = pigem suurel määral

5 = suurel määral

6 = väga suurel määral

Iga ohuteguri järgselt on kaks vaba vastuse lahtrit, kuhu saab kirjutada:

1. Mis konkreetselt esineb?
2. Teie ettepanek: Kuidas, teie arvates, võiks seda paremustada või muuta?

Allalaaditav

[Töökeskkonna ohutegurite küsimustik TOK](#)

Allalaaditav

[RA dokument \(Excel tabel\)](#)

Kuidas täita (läbi viia) töökeskkonna ohutegurite küsimustikku TOK?

Töökeskkonna ohutegurite küsimustiku TOK täidab riskianalüüsi meeskonna liige so tööandja esindaja. Küsimustik TOK täidetakse iga töötamiskoha kohta eraldi.

TOK abil hinnatakse ohutegurite esinemist töötamiskohal.

Küsimustik tuleb vajadusel (juhul, kui tahetakse töötaja anonüümsus tagada) kodeerida enne, kui seda täidetakse. Juhul, kui anaonüümsust ei peeta

vajalikus, kirjutatakse lahtrisse "Nimi" töötaja nimi, kelle töötamiskoha ohutegurite esinemist hinnatakse

Näiteks:

Nimi: 14 (kodeeritud) või Mari Maasikas

Ametikoht: Raamatupidaja

Allüksus: Raamatupidamise osakond

Ettevõtte: Käbiparadiis OÜ

Tööandja töökeskkonna ohutegurite küsimustiku TOK abil küsitluse läbiviimiseks on kaks võimalust

1. võimalus: viia küsitlus läbi veebipõhiselt, kus küsitlust läbiviiv riskianalüüsi meeskonna liige kannab oma hinnangud töötaja töötamiskohal esinevate ohutegurite kohta ning antud töötaja kodeeritud andmed kontoritöö OTT küsimustikku TOK

Veebipõhine
TOK

Küsimustiku läbiviija saab tagasiside enda poolt märgitud e-maili aadressile TOK tulemuste analüüsiga (numbrilised indeksid ohutegurite esinemise kohta)

2. võimalus - viia küsitlus läbi pliiatsi-paberi küsitlusena, kus tööandja (riskianalüüsi meeskonna liige) kannab oma vastused paberile välja trükitud küsimustikku ning sisestab andmed allalaaditavasse RA dokumenti (Exceli tabel) või kannab ise oma hinnangud töötamiskohal esinevate ohutegurite kohta veebipõhisesse TOK küsimustikku (sellisel juhul allalaaditavat RA dokumenti Exceli tabelis täita ei ole vaja)

Allalaaditav
TOK

Allalaaditav
RA dokument (Excel tabel)

Allalaaditav RA dokument (Excel tabel) tuleb salvestada ettevõtte riskianalüüsi andmbaasi hoidva riskianalüüsi meeskonna juhi (soovitavalt töökeskkonna spetsialisti) arvutisse. Riskianalüüsi tulemused vormistatakse kirjalikult ja säilitakse 55 aastat ([Töötervishoiu ja tööohutuse seadus](#))